

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглядається проблема впливу європейських інтеграційних процесів на українську національну ідентичність; аналізуються українські реалії та описуються можливі шляхи України в європейський простір.

Ключові слова: Європейська інтеграція, Євросоюз, національна ідентичність.

Abstract

The problem of the influence of European integration processes on Ukrainian national identity is considered; the Ukrainian realities are analyzed and the possible ways of Ukraine to the European space are described.

Keywords: European integration, European Union, national identity.

Вступ

Проблема національної самобутності завжди була головним питанням для українців на всіх етапах становлення України як держави. Після проголошення незалежності перед Україною постала проблема інтеграції у світові та європейські структури. Інтуїтивно відчувавши свою приналежність до Європейського Союзу, ми виявилися не готовими до європейськості як феномену. Подальший євроінтеграційний процес дедалі більше загострює проблему національно-культурної самобутності українців. Мета роботи - проаналізувати вплив європейської інтеграції на національнокультурну самобутність, визначити шляхи розвитку української євроінтеграції.

Результати дослідження

Для вітчизняних дослідників питання формування національно-культурної ідентичності України в контексті євроінтеграції є досить новою. Дана тема лише нещодавно з'явилась у працях В. Вандишева, Т. Воропай, А. Гальчинського, Л. Нагорної, Г. Яворської та інших. Проте дещо позаувагою залишаються проблеми національно-культурної ідентичності в процесі євроінтеграції і особливості інтеграції України в європейський простір. Немає жодних сумнівів, що нова українська нація формувалась за несприятливих умов. Існує думка, що процес творення української нації не закінчився і досі, оскільки нашу націю не об'єднують ні спільна мова, ні релігія, ні спільна історична пам'ять. Проте саме ці три чинники визначені конститутивними для національної ідентичності. [7] Звісно дані чинники наклали свій відбиток на сучасні реалії України і сприяли формуванню зовнішньополітичних пріоритетів. Сьогодні Україна лише робить перші кроки на шляху до статочного самоствердження, тому перспектива наддержавності Євросоюзу не може бути для цілковито привабливою. Формула "Інтеграція без збереження національної самобутності" нам не підходить. На сам перед Україні необхідно виконати свій внутрішній обов'язок - остаточне самоутвердження як суверенної держави. Ще І. Франко писав, що "консолідування якихось вольних міжнародних союзів для досягнення вищих міжнародних цілей... може статися аж тоді, коли всі національні змагання будуть сповнені" [6, 284]. Іншими словами, кожен народ, який дозрів до виокремлення себе з-поміж інших прагне до діяльного самоствердження. Інтеграція в європейський простір – це не лише фізичне приєднання до тих чи інших європейських чи атлантичних структур, а насамперед творення всередині країни сучасних інституцій, які забезпечуватимуть конкурентоздатність економіки, технологій, предметно-політичних, освітньо-культурних практик. Найважливішою якістю сучасних держав є їх здатність до інноваційного розвитку, яка, у свою чергу, залежить від характеру політичної, економічної, соціальної і ціннісних систем суспільства на його постіндустріальній стадії.[7] Тому інтеграція України в європейські структури більше звернена на засвоєння вічної духовної та інтелектуальної спадщини, громадянської поведінки та іншого, тобто всього того, що зветься "громадянським суспільством". Водночас, необхідно гарно усвідомлювати і той факт, що європейська інтеграція це не лише демократичні цінності, а й абсолютно новий за якістю рівень відповідальності за дотримання високих стандартів у різних галузях і на сам перед за спільну ідентичність. Важливим чинником формування європейської ідентичності в Україні є належне пошанування й осмислення власної філософської та політичної думки, як і самої вітчизняної історії. Треба досягнути „європейськості” української ідеї та рухатися до привнесення

„українськості” в ідею європейську.

Висновки

Європеїзація України має відбуватися одночасно із українізацією Європи. Оскільки Європа протягом тисячоліть перебуває в пошуку власного духовного обличчя, український народ повинен також виразно задекларувати свій внесок у розвиток загальної європейської ідеї, однак для цього маємо органічно відчувати її своєю [1]. Отже, європейська перспектива для України є надзвичайно важливою. Тому, необхідна взаємна співпраця. Інтеграція України допоможе у подальшому її самоідентифікуванню, а також становленню України як сильної держави у Європі і в світі. Стратегічно майбутнє України в контексті євроінтеграційних процесів буде стимулюватися і визначатися такими чинниками, як: а) збереження її культурного архетипу і статусу в єдності із формуванням нової національно-політичної ідентичності і ментальності; б) всебічною підтримкою освіти, науки, культури; в) здатністю і готовністю України, розв'язуючи свої локальні, національні проблеми, адекватно відповідати на виклики глобалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрійчук О.А. Україна – Європа: тести на сумісність / О. А. Андрійчук. – К.: Смолоскип, 2007.
2. Гальчинський А.Б. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти: Наук. вид. / А. Б. Гальчинський. – К.: Либідь, 2006.
3. Денджерфілд М. Європейський Союз і посткомуністична Європа: один підхід чи кілька? / М. Денджерфілд // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2008. – № 1. – С.
4. Коваленко Т.В. Чи буде Україна європейською країною? / Т.В. Коваленко // Україна в євроінтеграційних процесах: проблеми і перспективи: Тези доповідей 2-ї (2005 р.), 3-ї (2006 р.), 4-ї (2007 р.) Міжнародних науково-практичних конференцій, присвячених пам'яті першого президента МНТУ академіка Юрія Бугая. – К.: Вид-во МНТУ, 2007.
5. Кримський С. Як Україні зберегти свою ідентичність та одночасно не закритися від іншого світу? / С. Кримський // День. – 2000. – №11.
6. Франко І. Поза межами можливого / І. Франко // Зібрання творів у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986.
7. Черкес Б.С. Національна ідентичність в архітектурі міста: Монографія / Б.С. Черкес. – Львів: Вид-во Національного ун-ту „Львівська політехніка”, 2008. – 268 с.
8. Козловець М.А. Європейська інтеграція і національна ідентичність: Український контекст / М.А. Козловець // Вісник. – 2008.
9. Корнієнко В. О. Партийна ідеологія: система цінностей, або синдром «суспільної кататонії»? [Текст] / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, О. В. Буряченко // Гілея : збірник наукових праць [гол. ред. В. М. Вашкевич]. — К. : ВІР УАН, 2017. — Вип. 117. — С. 253–269.
10. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47-53.
11. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
12. Корнієнко В. О. Лобіювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : ТК Meganom, 2017. - No 1(10). - С. 19-25.
13. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406.
14. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.

Мошенська Софія Романівна — студентка групи 2ПІ-17б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email: dexter0002000@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович — кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Moshenska Sophia Romanivna — Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: dexter0002000@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.